

Příloha č. 1 Etický kodex práv pacientů

Etický kodex Práv pacientů¹

Etický kodex "Práva pacientů" navrhla, po připomínkovém řízení definitivně formulovala a schválila Centrální etická komise Ministerstva zdravotnictví České Republiky. Tato práva pacientů jsou prohlášena za platná za dnem 25. února 1992.

Úplný text etického kodexu Práva pacientů:

- 1.** Pacient má právo na ohleduplnou odbornou zdravotnickou péči prováděnou s porozuměním kvalifikovanými pracovníky.
- 2.** Pacient má právo znát jméno lékaře a dalších zdravotnických pracovníků, kteří ho ošetřují. Má právo žádat soukromí a služby přiměřené možnostem ústavu, jakož i možnost denně se stýkat se členy své rodiny či s přáteli. Omezení takového způsobu (tzv. kontinuálních) návštěv může být provedeno pouze ze závažných důvodů.
- 3.** Pacient má právo získat od svého lékaře údaje potřebné k tomu, aby mohl před zahájením každého dalšího nového diagnostického a terapeutického postupu zasvěceně rozhodnout, zda s ním souhlasí. Vyjma případů akutního ohrožení má být náležitě informován o případných rizicích, která jsou s uvedeným postupem spojena. Pokud existuje více alternativních postupů nebo pokud pacient vyžaduje informace o léčebných alternativách, má na seznámení s nimi právo. Má rovněž právo znát jména osob, která se na nich účastní.
- 4.** Pacient má v rozsahu, který povoluje zákon, právo odmítnout léčbu a má být současně informován o zdravotních důsledcích svého rozhodnutí.
- 5.** V průběhu ambulantního i nemocničního vyšetření, ošetření a léčby má nemocný právo na to, aby byly v souvislosti s programem léčby brány maximální ohledy na jeho soukromí a stud. Rozbory jeho případu, konzultace a léčba jsou věcí důvěrnou a musejí být prováděny diskrétně. Přítomnost osob, které nejsou na léčbě přímo zúčastněny, musí

---

¹ Etický kodex práv pacientů [online] dostupné z <http://www.mpsv.cz/cs/840> k 13. 5. 2011

odsouhlasit nemocný, a to i ve fakultních zařízeních, pokud si tyto osoby nemocný sám nevybral.

6. Pacient má právo očekávat, že veškeré zprávy a záznamy týkající se jeho léčby, jsou považovány za důvěrné. Ochrana informací o nemocném musí být zajištěna i v případech počítačového zpracování.

7. Pacient má právo očekávat, že nemocnice musí podle svých možností přiměřeným způsobem vyhovět pacientovým žádostem o poskytování péče v míře odpovídající povaze onemocnění. Je-li to nutné, může být pacient předán jinému léčebnému ústavu, případně tam převezen poté, když mu bylo poskytnuto úplné zdůvodnění a informace o nezbytnosti tohoto předání a ostatních alternativách, které při tom existují. Instituce, která má nemocného převzít do své péče, musí překlad nejprve schválit.

8. Pacient má právo očekávat, že jeho léčba bude vedena s přiměřenou kontinuitou. Má právo vědět předem, jací lékaři, v jakých ordinačních hodinách a na jakém místě jsou mu k dispozici. Po propuštění má právo očekávat, že nemocnice určí postup, jímž bude jeho lékař pokračovat v informacích o tom, jaká bude jeho další péče.

9. Pacient má právo na podrobné a jemu srozumitelné vysvětlení v případě, že se lékař rozhodl k nestandardnímu postupu či experimentu. Písemný vědomý souhlas nemocného je podmínkou k zahájení ne terapeutického i terapeutického výzkumu. Pacient může kdykoliv, a to bez uvedení důvodu, z experimentu odstoupit, když byl poučen o případných zdravotních následcích takového rozhodnutí.

10. Nemocný v závěru života má právo na citlivou péči všech zdravotníků, kteří musí respektovat jeho přání, pokud tato nejsou v rozporu s platnými zákony.

11. Pacient má právo a povinnost znát a řídit se platným řádem zdravotnické instituce, kde se léčí (tzv. nemocniční řád). Pacient bude mít právo kontrolovat svůj účet a vyžadovat odůvodnění jeho položek bez ohledu na to, kým je účet placen.

Příloha č. 2 Konvence o biomedicíně

Konvence o biomedicíně² je jedním z nejdůležitějších dokumentů, které upravují fungování zdravotnických organizací a zaměřují se na práva pacienta a zacházení s jeho osobou dle platných zákonů. V rámci mé bakalářské práce jsem využila pouze první tři kapitoly této úmluvy, které se přímo týkají tématu supervize a pacientových práv. Proto je zde uvádím v plném znění:

Kapitola I - Obecná ustanovení

Článek 1 - Účel a předmět

Smluvní strany budou chránit důstojnost a svébytnost všech lidských bytostí a každému bez rozdílu zaručí úctu k integritě jeho bytosti a ostatní práva a základní svobody při aplikaci biologie a medicíny.

Každá smluvní strana přijme do svého právního řádu opatření nezbytná pro zajištění účinnosti ustanovení této Úmluvy.

Článek 2 - Nadřazenost lidské bytosti

Zájmy a blaho lidské bytosti budou nadřazeny zájmům společnosti nebo vědy.

Článek 3 – Rovná dostupnost zdravotní péče

Smluvní strany, majíce na zřeteli zdravotní potřeby a dostupné zdroje, učiní odpovídající opatření, aby v rámci své jurisdikce zajistily rovnou dostupnost zdravotní péče patřičné kvality.

Článek 4 - Profesionální standardy

Jakýkoliv zákrok v oblasti péče o zdraví, včetně vědeckého výzkumu, je nutno provádět v souladu s příslušnými profesními povinnostmi a standardy.

Kapitola II - Souhlas

---

² Konvence o biomedicíně [online] dostupné z <http://www.supervize-poradenstvi.cz/soubory-ke-stazeni.html> k 13. 5. 2011.

Článek 5 - Obecné pravidlo

Jakýkoli zákrok v oblasti péče o zdraví je možno provést pouze za podmínky, že k němu dotčená osoba poskytla svobodný a informovaný souhlas.

Tato osoba musí být předem řádně informována o účelu a povaze zákroku, jakož i o jeho důsledcích a rizicích.

Dotčená osoba může kdykoli svobodně svůj souhlas odvolat.

Článek 6 - Ochrana osob neschopných dát souhlas

1. Podle článků 17 a 20 uvedených níže může být proveden zákrok na osobě, která není schopna dát souhlas, pouze pokud je to k jejímu přímému prospěchu.
2. Jestliže nezletilá osoba není podle zákona způsobilá k udělení souhlasu se zákrokem, nemůže být zákrok proveden bez svolení jejího zákonného zástupce, úřední osoby či jiné osoby nebo orgánu, které jsou k tomuto zmocněny zákonem. Názor nezletilé osoby bude zohledněn jako faktor, jehož závaznost narůstá úměrně s věkem a stupněm vyspělosti.
3. Pokud podle platného práva dospělá osoba není schopna dát souhlas se zákrokem z důvodu duševního postižení, nemoci nebo z podobných důvodů, lze zákrok provést pouze se souhlasem jejího zákonného zástupce nebo příslušného orgánu nebo osoby či instituce pověřených ze zákona. Dle možnosti se dotčená osoba zúčastní udělení zástupného souhlasu.
4. Zákonný zástupce, příslušný orgán, osoba, nebo instituce pověřené ze zákona podle výše uvedených odstavců 2 a 3, obdrží na základě stejných podmínek informace uvedené v článku 5.
5. Zástupný souhlas podle výše uvedených odstavců 2 a 3 lze kdykoliv odvolat, je-li to v nejlepším zájmu dotčené osoby.

Článek 7 - Ochrana osob s duševní poruchou

V souladu s podmínkami stanovenými v zákonu na ochranu těchto osob včetně právní úpravy pro dohled, kontrolu a odvolání, může být osoba s vážnou duševní poruchou podrobena zákroku bez svého souhlasu, je-li zákrok zaměřen na léčbu její duševní poruchy, pouze v případě, že by bez takovéto léčby se vší pravděpodobností došlo k závažnému poškození jejího zdraví.

Článek 8 - Stav nouze vyžadující neodkladná řešení

Pokud v situacích nouze nelze získat příslušný souhlas, jakýkoliv nutný lékařský zákrok lze provést okamžitě, pokud je nezbytný pro prospěch zdraví dotyčné osoby.

Článek 9 - Dříve vyslovená přání

Bude brán zřetel na dříve vyslovená přání pacienta ohledně lékařského zákroku, pokud pacient v době zákroku není ve stavu, kdy může vyjádřit své přání.

Kapitola III – Ochrana soukromí a právo na informace

Článek 10 – Ochrana soukromí a právo na informace

1. Každý má právo na ochranu soukromí ve vztahu k informacím o svém zdraví.
2. Každý je oprávněn znát veškeré informace shromažďované o jeho zdravotním stavu. Nicméně přání každého nebýt takto informován je nutno respektovat.
3. Pokud je to v zájmu pacienta, může ve výjimečných případech zákon omezit uplatnění práv podle odstavce 2.

Příloha č. 3 Dotazník určený pacientům

Dobrý den, prosím Vás o pomoc při realizaci výzkumné práce, kterou realizuji v rámci projektu své diplomové práce s názvem: „Záchranná služba jako poskytovatel LSPP v rámci IZS“. V rukou držíte stručný dotazník, jehož vyplněním mi poskytnete potřebná data k ověření hypotéz mé diplomové práce. Předem Vám děkuji za spolupráci, pečlivé a pravdivé vyplnění dotazníku. Veškeré zjištěné údaje jsou anonymní a budou použity výhradně pro účely mé bakalářské práce.

- 1) Zaškrtněte, které z níže uvedených bodů jsou skutečně zakotveny v kodexu práv pacientů. Nezaškrtnuté body budou tedy ty, které považujete za výmysl.

Pacient má právo:

- A) Na ohleduplnou odbornou zdravotní péči s porozuměním zajišťovanou odborně kvalifikovanými pracovníky zdravotnických profesí.
- B) Znat jméno ošetřujícího lékaře a dalších zdravotnických pracovníků, kteří se podílejí na službách pacientu poskytovaných.
- C) Na soukromí
- D) Denně se vídat se svými rodinnými příslušníky.
- E) Získat informace a údaje potřebné k tomu, aby mohl před zahájením každého dalšího nového diagnostického a terapeutického postupu zasvěceně rozhodnout, zda s ním souhlasí.
- F) Znat rizika spojená s výkonem lékařských úkonů.
- G) Odmítnout léčbu
- H) Odmítnout či vyžádat přítomnost třetí osoby u svého vyšetření a během léčby.
- I) Aby s jeho zdravotnickou dokumentací bylo nakládáno jako s diskrétním materiálem, který podléhá lékařskému tajemství.
- J) Zvolit si zařízení, ve kterém svou léčbu podstoupí.
- K) Odmítnout či zažádat o nestandartní lékařský postup, je-li dobře informován o všech možných následcích svého rozhodnutí.
- L) Na splnění svých přáních, nachází-li se na sklonku života a jsou-li v mezích zákona.

M) Právo a povinnost znát a řídit se provozním řádem ošetřující instituce.

N) Nahlížet do svého účtu a požadovat zdůvodnění jednotlivých finančních položek bez ohledu na to, kdo účet platí.

2) Setkali jste se někdy s porušením některého Vámi zaškrtnutého bodu? Vypište, prosím, o jaké body se jedná.

Velice Vám děkuji za spolupráci a přeji pouze ty nejlepší zkušenosti s využívání integrovaného záchranného systému a dalších zdravotnických institucí.

S upřímným poděkováním

Blažena Peková

Příloha č. 4 Dotazník určený zdravotnickému personálu

Dobrý den, prosím Vás o pomoc při realizaci výzkumné práce, kterou realizuji v rámci projektu své diplomové práce s názvem: „Záchraná služba jako poskytovatel LSPP v rámci IZS“. V rukou držíte stručný dotazník, jehož vyplněním mi poskytnete potřebná data k ověření hypotéz mé diplomové práce. Předem Vám děkuji za spolupráci, pečlivé a pravdivé vyplnění dotazníku. Veškeré zjištěné údaje jsou anonymní a budou použity výhradně pro účely mé bakalářské práce.

Koeficient odbornosti: počet let vaší zdravotnické praxe vynásobte skupinou vašeho vzdělání.

Stupně vzdělání:

1. skupina: lékaři a záchranáři s vysokoškolským vzděláním- LF s titulem MUDr. studijní obory záchranář s titulem Bc. Počet odpracovaných let vynásobte 3krát.
2. skupina: dispečer, zdravotní sestra, záchranář: absolventi SZŠ, Vyšších zdravotnických škol- s titulem DIS. Počet odpracovaných let vynásobte 2krát.
3. skupina-řidiči a techničtí pracovníci, sanitář, úklid- absolventi školících kurzů nebo vyučení v technických oborech. Počet odpracovaných let vynásobte jedenkrát

- 1) Zaškrtněte, které z níže uvedených bodů jsou skutečně zakotveny v kodexu práv pacientů. Nezaškrtnuté body budou tedy ty, které považujete za výmysl.

Pacient má právo:

- A) Na ohleduplnou odbornou zdravotní péči s porozuměním zajišťovanou odborně kvalifikovanými pracovníky zdravotnických profesí.
- B) Znat jméno ošetřujícího lékaře a dalších zdravotnických pracovníků, kteří se podílejí na službách pacientu poskytovaných.
- C) Na soukromí
- D) Denně se vídat se svými rodinnými příslušníky.

- E) Získat informace a údaje potřebné k tomu, aby mohl před zahájením každého dalšího nového diagnostického a terapeutického postupu zasvěceně rozhodnout, zda s ním souhlasí.
- F) Znat rizika spojená s výkonem lékařských úkonů.
- G) Odmítnout léčbu
- H) Odmítnout či vyžádat přítomnost třetí osoby u svého vyšetření a během léčby.
- I) Aby s jeho zdravotnickou dokumentací bylo nakládáno jako s diskrétním materiálem, který podléhá lékařskému tajemství.
- J) Zvolit si zařízení, ve kterém svou léčbu podstoupí.
- K) Odmítnout či zažádat o nestandardní lékařský postup, je-li dobře informován o všech možných následcích svého rozhodnutí.
- L) Na splnění svých přáních, nachází-li se na sklonku života a jsou-li v mezích zákona.
- M) Právo a povinnost znát a řídit se provozním řádem ošetřující instituce.
- N) Nahlížet do svého účtu a požadovat zdůvodnění jednotlivých finančních položek bez ohledu na to, kdo účet platí.

2) Odpovězte na otázky týkající se konvence o biomedicíně:

- 1) Účel konvence o biomedicíně je:
  - a) Zajistit ideální pracovní podmínky pro zdravotnický personál
  - b) **Dodržování právních norem k ochraně svobod a práv osob při aplikaci biologie a medicíny**
  - c) Sjednotit administrativní postupu zdravotnických středisek
  - d) Formulovat zákony řízení zdravotnických a biologických institucí
- 2) Z hlediska konvence o biomedicíně má větší hodnotu:
  - a) **Blaho a spokojenost lidské bytosti**
  - b) Společnost a věda
- 3) Biomedicína by měla být z hlediska dostupnosti:
  - a) Dostupná kvalifikované společnosti
  - b) Dostupná těm, kteří ji nejvíce potřebují
  - c) Neměla by být běžně přístupná
  - d) **Dostupná všem bez rozdílu**

- 4) Zákrok v oblasti péče o zdraví lze provést:
- a) pouze za podmínky, že k němu dotčená osoba poskytla svobodný a informovaný souhlas.
  - b) Bez souhlasu dotčené osoby
  - c) Se souhlasem blízkých příbuzných
- 5) Informace o stavu pacienta z hlediska biomedicíny jsou danému pacientu:
- a) Nepřístupné
  - b) K občasnému nahlédnutí
  - c) K libovolnému studování
  - d) Půjčovány pouze v rámci omezeného

Velice Vám děkuji za spolupráci a přeji pouze ty nejlepší zkušenosti s prací v rámci integrovaného záchranného systému a dalších zdravotnických institucí.

S upřímným poděkováním

Blažena Peková